

تحلیل و ارزیابی پتانسیل ها و راهبردهای توسعه اکوتوریسم در منطقه حفاظت شده آینالو

سارا توطنی^{۱*}، سحر طوفان^۲، شهاب آدم نوه سی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی
جلفا، saratavatoni@gmail.com

۲- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، sahar.toofan@gmail.com

۳- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، shahabadamn@yahoo.com

چکیده

اکوتوریسم به طور عمده بر منابع و جاذبه هایی استوار است که از طریق محیط طبیعی در اختیار بازدیدکنندگان و گردشگران قرار می دهد و بهره گیری از آن مستلزم فراهم آوردن امکانات و شرایط متناسب با بستر جهت برآوردن نیازهای گردشگران و از طرفی حفاظت توأمان از محیط زیست منطقه می باشد که این امر با استفاده از ارزیابی و تحلیل توان اکوتوریستی و پتانسیل های محیط زیست طبیعی برای جذب گردشگران قابل تحقق است. در این میان منطقه حفاظت شده آینالو به دلیل برخورداری از چشم اندازهای بکر طبیعی و تنوع زیستی بالا، از پتانسیل های بالایی برای جذب اکوتوریست برخوردار است. مقاله حاضر با تکیه بر تکنیک مدیریت استراتژیک نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدید های موجود در منطقه مورد مطالعه را شناسایی و دسته بندی نموده و سپس با استفاده از ماتریس های IFE و EFE به تجزیه و تحلیل این مجموعه عوامل داخلی و خارجی پرداخته است. در این مرحله به هر عامل، ضریب وزنی بین صفر (بی اهمیت) تا یک (بسیار مهم) اختصاص داده شد، سپس امتیاز وزن دار از طریق ضرب امتیاز هر ردیف در درجه تعیین شده برای آن، برآورد گردید. در پایان جمع امتیازات وزن دار که میانگین آن $2/5$ می باشد محاسبه گردید. با توجه به اینکه نمره نهایی هر دو ماتریس بیشتر از میانگین تعیین شده می باشد می توان نتیجه گرفت که منطقه مورد مطالعه جهت توسعه اکوتوریسم توان خوبی دارد و راهبردهای آتی باید در این جهت برنامه ریزی شوند.

واژه های کلیدی: اکوتوریسم، آینالو، ماتریس IFE، ماتریس EFE

۱- مقدمه

امروزه صنعت گردشگری و پدیده اکوتوریسم، به لحاظ درآمد زایی فراوان آن، بسیاری از کشورهای جهان را بر آن داشته است که سرمایه گذاری زیادی را به این بخش اختصاص دهند [1]. گردشگری سبب می شود که گردشگران با بهره گیری از تجارب مختلف ضمن دیدار از جاذبه های طبیعی، تاریخی و فرهنگی مناطق مختلف به رشد اقتصادی آن ناحیه نیز کمک نمایند. بنابراین توسعه هر چه بیشتر گردشگری در چنین مکان هایی اجتناب ناپذیر است [2].

اخیرا در زمینه مطالعات گردشگری، شاخه هایی مثل گردشگری فرهنگی و گردشگری زیست محیطی کاملاً شناخته شده هستند و موضوعاتی مستقل برای انجام مطالعات علمی و اجتماعی محسوب می شوند. گردشگری لزوماً بیانگر جهانی شدن و یا ترغیب جوامع محلی به سمت صنعت گردشگری و برآورده نمودن نیازهای صنعت گردشگری نیست و علاوه بر